

Branchedirektør revser kommunernes klimatilpasning: Meget langt fra målet

Klaus Ulrik Mortensen | 14. juni 2017 kl. 3:00 | 0 kommentarer

(Foto: Colourbox)

STILSTAND: Aftalen om kommunernes økonomi i 2018 satte ikke nye rammer for klimatilpasning. Og det er problematisk, mener direktør i Dansk Miljøteknologi Jørn Jespersen, som advarer mod, at arbejdet risikerer at gå i stå.

Glæden ved endelig at slippe for det besværlige Kystdirektorat var så stor, at kommunerne i evalueringen af årets økonomiaftale med regeringen ikke havde kræfter til at brokke sig over, at ønskerne til det fremtidige arbejde med klimatilpasning ikke blev opfyldt.

Men ikke alle aktører deler tilfredsheden med de resultater, som [KL slæbte med ud af forhandlingslokalerne i Finansministeriet](#).

Hård kystbeskyttelse hjælper ikke mod regn

Aftalen var banebrydende i og med, at den åbner op for, at kommunerne fremover selv sidder med beslutningskompetencerne ved etablering af nye kystbeskyttelses anlæg. Og da der samtidig lempes på en række fredningsbestemmelser, betyder det, at den politiske adgang til hurtigere og hårdere kystbeskyttelse er åbnet op.

Og selv om det anskuet ud fra kystperspektiv (hvis man altså er tilhænger af hård prævention) er aldeles glimrende, så er problemet, at aftalen ikke forbedrer vilkårene for klimatilpasning.

Det mener direktør i brancheforeningen Dansk Miljøteknologi Jørn Jespersen, som i [et brev til forsyningsminister Lars Christian Lilleholt \(V\)](#) kommer med ni forslag til forbedring af arbejdsbetingelserne.

Find de ni forslag i tekstboks til højre for artiklen

Næste gear mangler

”Aftalen er skuffende, når der foreligger en ny evaluering af de sidste fire års klimatilpasningsindsats, som viser, at vi nok er kommet i gang og har fået vigtige erfaringer. Men der er brug for at komme op i et langt højere gear, hvis kommunerne skal forhindre store skader fra oversvømmelser, og det ekstra gear leverer økonomiaftalen ikke,” siger han.

Og den smule klimatilpasning, som aftalen beskriver, er direktøren stærkt kritisk over for. I aftalen hedder det nemlig, at parterne – altså regeringen og KL – på bagkant af en analyse af effekten af takstfinansiering, som forventes klar i begyndelsen af 2018, skal blive enige om de fremtidige rammer for finansiering af grønne projekter.

”Vi er uforstående overfor, at man udsætter en ændring af medfinansieringsreglerne yderligere. Det ville være sund fornuft at genindføre mulighed for 100 procents takstfinansiering i de tilfælde, hvor vandselskaber og kommuner er enige om det,” siger Jørn Jespersen.

Arbejdet kan gå i stå

Hvad er det grundlæggende problem ved de nuværende rammer for arbejdet?

”Jeg vil være ked af at sige det så negativt. Aftalen mellem regeringen og kommunerne fra 2012 har sat gang i et arbejde, som nogle steder er langt fremme. Og som har givet viden og erfaringer, som alle kommuner kan betjene sig af,” siger han og fortsætter:

”Problemet er, at det nu er på tide at tage det næste skridt, så det sikres, at resten af kommunerne kommer med ombord, og klimatilpasningen løftes til et højere niveau, hvor hele vandkredsløbet er med. Altså en samlet plan mod oversvømmelser fra såvel ekstremregn, hav, vandløb og grundvand. Ellers risikerer processen at gå i stå.”

Giv os lov for klimatilpasning

Branchedirektøren vurderer, at det er på tide, at der laves en egentlig lovningen for klimatilpasningen.

”Problemet er, at kommunernes arbejde på alle andre områder er bundet op på konkret lovgivning. Og når der så ikke er konkrete forpligtelser på klimatilpasningsområdet, så er der risiko for, at området bliver nedprioriteret. Jeg tror sådan set, at der er stor interesse for arbejdet, men at opgaven taber i konkurrence med områder som ældre, skoler og sundhed.”

Han hæfter sig ved, at en [evaluering tidligere på foråret viste](#), at kommunerne har udarbejdet de lovpligtige klimatilpasningsplaner.

”Men det er jo ikke nok at finde ud af, hvor oversvømmelsen rammer. Man er også nødt til at lave planer for, hvad man så gør ved det. Og her viser Miljøstyrelsens evaluering, at det kun er cirka halvdelen af kommunerne, som har taget fat på det arbejde. Og meget få har gjort det så konkret, at de har sat projekter ind i handlingsplan og sat tid på og penge af til.”

”Og det er det, der er slutstenen på en klimatilpasningsindsats. Det er, at man får en konkret handlingsplan, som viser, hvad gør vi, hvornår gør vi det, hvad koster det, og hvor sætter vi pengene af.”

Håber politikere er i tænkeboks

Hvordan vurderer du viljen på Christiansborg til at tage hånd om opgaven. Er den stor nok?

”Det er netop spørgsmålet. Nu har evalueringen været offentliggjort i snart to måneder, og mig bekendt er der ikke taget nogen politiske initiativer til at følge op på den. Jeg håber, at det er udtryk for, at man er i tænkeboks, og ikke, at man har tænkt sig at lade det hvile.”

Hvad er status på den danske klimatilpasning vurderet på en skala fra 1-10 med 10 som den højeste karakter?

”Hvis målet er, at alle kommuner har en robust og velfunderet klimatilpasningsindsats, så er vi vel på 2-3 stykker i dag. Det er relativt få kommuner, der har fået lavet en handlingsplan med konkrete indsatser. Det er ikke en kritik af den hidtidige indsats så meget som en opfordring til at sige, at det her kun skal være starten. Og sørger vi ikke for, at vi kommer videre, så er det kritisabelt.”

[Klimatilpasning](#) » [Dansk Miljøteknologi](#) » klaus@altinget.dk

DOKUMENTATION

Her er de ni forslag fra Dansk Miljøteknologi til det fremtidige arbejde med klimatilpasning i kommunerne:

Forslag 1: Kommunernes klimatilpasningsindsats bør lovfæstes gennem planlovens paragraf 11a, så den altid vil være et tema i kommuneplanerne, og så man sikrer en revidering og opdatering hvert fjerde år på linje med de andre kommunale planer.

- I dag er der kun gennem økonomaftalen for 2013 sikret, at der 1 gang er et tema om klimatilpasning i kommuneplanen. Dermed er der en oplagt risiko for, at klimatilpasningen nedprioriteres til fordel for de mange andre, lovpligtige og økonomisk udfordrende, opgaver, som kommunerne står over for.

Forslag 2: Der bør vedtages en ny lov om klimatilpasning, som sikrer et mere ensartet og højt niveau for detaljeringniveau og temaer i de kommunale planer ved at præcisere minimumskrav.

- Planerne er for forskellige i dag med et meget forskelligt niveau for kvalitet, præcision og mht. de temaer, som inddrages i planerne.

Forslag 3: Klimatilpasningen skal håndtere oversvømmelser fra både regn og havet, grundvand og vandløb. Der bør klimatilpasses for det samlede vandkredsløb og de indbyrdes forbundne forhold.

- Kun 71 kommuner har i dag kortlagt potentielle oversvømmelser fra kloak og afløbssystem.
- 77 kommuner har vist kort over potentielle oversvømmelser i det åbne land uden for de kloakerede område.
- Kun 52 kommuner har kortlagt risikoen for oversvømmelser i forbindelse med vandløb.
- Og kun i 36 kommuner indgår grundvand i kortlægningen.
- Endelig er risikoen for oversvømmelser fra havvand og stormflod kun utilstrækkeligt kortlagt.

Forslag 4: Der bør arbejdes med at finde modeller for samtænkning af klimatilpasningsplaner og risikostyringsplaner fra oversvømmelsesdirektivet

- I dag fungerer planerne i for høj grad hver for sig på grund af deres forskellige ophæng i lovgivning og i politiske aftaler.

Forslag 5: Klimatilpasningsindsatsen bør ske på et sagligt økonomisk grundlag, så skader og prisen for indsats opvejes mod hinanden (cost-benefit).

- Det sker kun ganske få steder i dag ifølge evalueringen, og det betyder, at der ikke gennemføres den klimatilpasning, som er samfundsøkonomisk optimal.

Forslag 6: Alle kommuner bør have retningslinjer for klimatilpasning af nyt byggeri i risikoområder.

- I dag har 39 kommuner ikke sådanne retningslinjer, og det risikerer at medføre, at nyt byggeri placeres i områder, som hyppigt vil blive oversvømmet.

Forslag 7: Det er helt afgørende, at en ny lov om klimatilpasning sikrer, at alle kommuner udarbejder handlingsplaner med konkret angivelse af de tiltag, som skal iværksættes med angivelse af tidsplaner og finansiering.

- I dag indeholder kun halvdelen af kommunernes klimatilpasningsplaner en handlingsplan og meget få kommuner har lavet et økonomisk overslag over den planlagte indsats.
- Sådanne handlingsplaner med konkrete forslag med afsat økonomi og tidsplaner er helt afgørende for, at klimatilpasningsindsatsen gennemføres.

Forslag 8: Kommunernes bør bevidst beslutte det valgte ”serviceniveau” for oversvømmelser – hvor tit og hvor meget vand må der stå på terræn, når der er oversvømmelser.

- I dag har kun enkelte kommuner ændret deres serviceniveau i forbindelse med klimatilpasningsarbejdet og dermed mangler de fleste kommuner aktivt at tage stilling til det ønskede serviceniveau.

Forslag 9: Regering og folketing bør genindføre mulighed for, at vandselskaberne kan finansiere op til 100 % af omkostningerne til håndtering af regnvand på overfladen.

- Evalueringen viser, at sådanne projekter er op til 4 gange billigere at gennemføre, og de giver mulighed for at skabe merværdi gennem nye rekreative projekter.
- I dag har nedsættelsen til 75 % betyder et fald i antallet af projekter. Eventuel overinvestering modvirkes gennem kommunernes indflydelse på vandprisen og Forsyningssekretariatets godkendelse af projekterne.

Problemet er, at det nu er på tide at tage det næste skridt, så det sikres, at resten af kommunerne kommer med ombord. Ellers risikerer processen at gå i stå.

Jørn Jespersen Direktør, Dansk Miljøteknologi